

fig over, hvorledes det tiendefrie Hartkorn har kunnet slippe i Tidernes Løb, og det er ogsaa mærkeligt, at Sædegaardene ikke ere komne med, efter at Arbejdet, man havde lagt over paa dem, er taget fra dem, men nu er det jo en Gang saaledes. Men det er ikke alene det tiendefrie Hartkorn, som gør noget ondt, men der er, som det ærede Medlem fra Møen (Bosjen) oplyste, helt andre Forhold, der maa komme i Betragtning. Naar jeg nu ejer min Gaard, hvoraf jeg svarer Tiende, saa maa jeg betale dette forholdsviis store Bidrag til Kirken, men hvis jeg sælger min Ejendom og faar fuld Værdi for den, og ned sætter mig som Partikulier, saa har jeg ikke en Dre at betale (En Stemme: Offer). Naa, den Smule Offer kan jeg jo se at komme fra, om det er muligt, og det kan jeg jo ogsaa i den anden Stilling, men alle de, der have de rene Formuer og Indtægter, svare ingen Ting, hvorimod Hartkornet, der i vore Dage er saa betrængt med Prioritetsgæld, det maa sandelig yde Tiende. Jeg tror derfor, at Krævene om Afløsning nok skulle blive stærkere i Tiden, men jeg vil bede ærede Meningsfæller om ikke at haabe paa, at vi skulle faa det for altsfor godt Køb. Vi ere naturligviis nødte til at give i det mindste henimod det, det er værd.

Jeg vil saa tillade mig at tale lidt om Lønningerne. Angaaende de Lønninger, som her ere budte, har jeg den modsatte Opfattelse af den ærede Minister, men det har jeg rimeligviis med Hensyn til alle Lønningspørgsmaal, og man kan altsaa sige, at det ikke er noget enestaaende. Jeg betragter nemlig de Lønninger, der her budes, som meget gode, og det gør jeg ikke alene, fordi jeg selv har den Mening om dem, men fordi jeg er blevet bestyrket betydelig deri ved at tale med Præster. Nu kan man sige: Ja, det er Præster i Sylland, og de vilde som oftest dog komme paa noget bedre Vilkaar, end de nu sidde i. Ja, det er sikkert, og det er der ingen, der ved bedre end den højtærede Kultusminister, at der er en Mængde Præster, der sidde gyseligt i det med Hensyn til deres Indtægter begrundet paa Pension, Byggegæld o. s. v. Der er Præster, som saa at sige næsten ikke have saa meget som Skolelæreren, manges Gang ikke en Gang det halve, og at de altsaa vilde være taknemmelige ved straks at springe op paa 2,000 Kr. for saa efter nogle Aars Forløb at faa 2,500 Kr. plus det øvrige, kan man godt forstaa. Den Indtægt, Biskopperne faa, er jo ogsaa betydelig højere end den, de for Tiden have, undtagen for en enkelt Biskop maaste, men i sin Almindelighed er den højere, saa jeg kan ikke forstaa

andet, end at for Biskoppernes Vedkommende er det alt nok. Derimod vil jeg indrømme den højtærede Minister med Hensyn til det Bederlag, Provsterne faa som Provster, at det maaste er vel lille, og hvad jeg i det mindste er fuldt enig i, er, at det er nødvendigt, at have det noget variabelt, idet det ene Provsti jo mange Gange kun er en Trejedel af det andet; der bør altsaa vistnok forandres noget paa dette Omraade. Hvad selve Præsterenes Lønning i det hele angaar, vil den altsaa bestaa i 2,000 Kr. straks, som i Tidens Løb dels ved Alders- tillæg, dels ved Stiften af Embede i den højest lønnede Embedsklasse stiger til 5,000 Kr. Foruden det have de noget, som vi i gamle Dage kaldte Hjemmeindtægt, og denne Hjemmeindtægt beregnede man den Gang til 1,000 Kr. Det er altsaa Boligen med Jordlod, som Forslaget fremfører, og endvidere det rentefrie Laan af 1,000 Kr. og mange forskellige andre Ting, som Præsterne faa Hjælp til: Kapellanhold, Hjælp under Sygdomstilfælde o. s. v. Saavidt jeg forstod det ærede Medlem fra Kerteminde (N. Andersen), var han enig i, at det muligviis kunde regnes lidt højere, det tror jeg ogsaa, det kan, men lad os imidlertid blive staaende ved de 1,000 Kr., saa have vi her straks 3,000 Kr. Saa komme vi endelig til Pensionretten. Man kan sige, den have de jo i Forvejen. Ja, efter at de i mange Aar have svaret til deres Formand, have de selv Ret til en Gang at faa Pension. Her faa de nu denne Ret uden noget som helst Bederlag, og jeg kan ikke sige andet end, at det er en Indtægt, som sammenlignet med andre Embedsmænds i lignende Stillinger maa betragtes som god. Det kan være, at der kunde gøres en lille Smule Forandring med Hensyn til Klasserne. Det tør jeg ikke sige, men en Ting mener jeg dog ikke, at den højtærede Minister har Ret i, nemlig naar han ønsker, at der skal flere op i den bedste Klasse. Nej, naar vi have 50, som have den høje Løn, som det her foreslaaes, af ca. 1000, saa er det virkelig mere end nok. Procentviis er det mere end i alle andre Stater, men muligviis man ved de Embeder, hvor man ser, at Arbejdet falder særlig tungt, kunde forandre Forholdet noget. Naar jeg, som sagt, lægger disse Udgifter sammen, saa faar jeg det Resultat, at der ikke bliver noget tilbage; jeg er snarere bange for, at Krævene skulle blive for stærke. Naar jeg i sin Tid var med til at ville have Pengene ind i Statskassen, da var det, fordi jeg vilde tjene noget ved Kirken. Jeg gif ud fra, at vi kunde tjene 1 Mill. og kunde bruge den til noget andet, f. Eks. til et bedre